WIKIPÉDIA

Kasub nyelv

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

A **kasub nyelv** (kasubul: *kaszëbsczi jãzëk*, kaszëbskô mòwa; lengyelül: *język kaszubski*) nyugati szláv nyelv, amelyet Lengyelországban mintegy 50 000 kasub beszél.

A nyelv feltételezhetően annak a kasub nevű pomerán törzsnek a nyelvéből alakult ki, akik Pomerániában, a Balti-tenger déli partján éltek a Visztula és az Odera folyók között.

Számos lengyel iskolában oktatják a kasub nyelvet, és a Pomerániai vajdaság egyes részein a helyi közigazgatásban alternatív nyelvként használják. A kasub nyelvet a Kanadában élő kasubok is használják.

Kasub **kaszëbsczi jãzëk**	
Beszélik	Lengyelország
Terület	Pomeránia
Beszélők száma	kb. 106 000 fő
Nyelvcsalád	Indoeurópai nyelvcsalád Balti-szláv nyelvek Szláv nyelvek nyugati csoport lechita nyelvek **Kasub nyelv**
Írásrendszer	latin ábécé
Hivatalos állapot	
Hivatalos	2005 óta Lengyelországban regionális nyelv, a Pomerániai vajdaság hivatalaiban segédnyelvként használható
Nyelvkódok	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	csb

A Wikimédia Commons tartalmaz *kaszëbsczi jãzëk* témájú médiaállományokat.

Tartalomjegyzék

Története

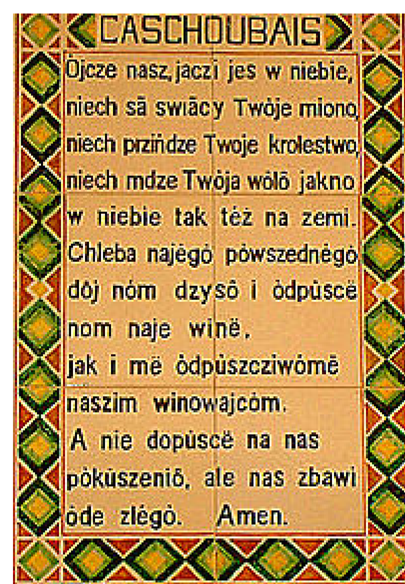
A kasub nyelv a kihalt pomerán nyelv utódja, amit egykor Pomeránia területén beszéltek, de beszélői java része beolvadt a német és lengyel népességbe. A kasub vélhetően az egyik pomerán nyelvjárásból formálódott tovább különálló nyelvvé. Az első kasub nyelvű nyomtatott szöveg a 16. század végéről származik. Az első helyesírást 1879-ben dolgozták ki.

A 2002-es népszámlálás során 53 000-en nyilatkoztak úgy Lengyelországban, hogy főként kasubul beszélnek otthon, a 2011-es népszámlálás szerint a beszélők teljes száma 106 ezer fő, de nem mindenki aktív beszélő. A felmérések szerint sok kasubul beszélő szülő inkább lengyelül beszél otthon, illetve kétnyelvűségben élnek[*forrás?*].

A kasub nyelv jogi és lingvisztikai helyzete

Kétnyelvű helységnévtábla

Miatyánk, Jeruzsálem

A kasub nyelv lingvisztikai helyzete még nincs teljesen meghatározva. Gyakran a lengyel nyelv egyik dialektusának tartják, de már 19. századtól megjelennek a vélemények, hogy annyira eltér tőle, hogy el kellene ismerni külön nyelvnek. A felfogás a történelmi időszaktól függött, mert abban, hogy az adott etnolektus elismerhető-e nyelvnek vagy csak dialektusnak, gyakran nagy szerepet játszanak nem nyelvészeti tényezők – mint pl. a beszélők kulturális vagy etnikai azonosságérzése. Sőt, a nyelvészek is vallhatnak különféle nézeteket, és különféle irányzatokhoz tartozhatnak, hiszen ismétlődően felmerül a kérdés, miképp lehet elválasztani földrajzilag és történelmileg két (vagy több) szomszédos rokon nyelvet. A politikusok hozzáállása is fontos – a kasubokat pl. a II. Köztársaság idején szeparatizmussal vádolták; hasonlóan a Lengyel Népköztársaság alatt az állami válságok idején (pl. 1970. év).

A kasub nyelvet az általános nyelvészeti munkák külön szláv nyelvnek tartják, néha azzal a fenntartással, hogy némely kutató szerint ez a lengyel nyelv dialektusa. A lengyel nyelvészek még nem döntötték el a vitát, bár a nézet, hogy a kasub etnolektus külön nyelv, egyre népszerűbb.

A kasub nyelv jogi helyzetét Lengyelországban 2005. január 6-ától az etnikai és nemzeti kisebbségekről és a regionális nyelvről szóló törvény rendezi, amelyben az etnolektust regionális nyelvnek ismerik el[1] Eszerint a helyhatósági szervek előtt a kasub nyelv használható mint segédnyelv. Ezt a lehetőséget elsőnek Parchowo község juttatta érvényre (a pomerániai vajdaság közép-nyugati része).

2003-ban a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet kijelölte a kasub nyelvnek a CSB kódot.

A gyerekek a kasubot jó néhány iskolában tanulhatják, 2005-től érettségizni is lehet belőle.[2] Kiadnak kasub könyveket és folyóiratokat, közvetítenek rádió- és tévéadásokat.

A Gdańsk Egyetemen, a Lengyel Filológia Intézetben 2009-től folytatják a *kaszubistyka* (kasub filológia) szakterületet, ahol képezik a kasub nyelv és kultúra tanárait.

Betűkészlet

A kasub nyelvnek a saját ábécéje van, ahol van néhány olyan betű, ami a lengyel ábécében nincsen.[3] Ezekkel írják le azokat a hangokat, amelyek nincsenek a lengyel nyelvben:

- ã – nazális *a* (IPA: [ã])
- é – magyar *é/éj*-hez hasonló (IPA: [e], [ej])
- ë – *e* és *a* között (IPA: [ə], mint az ang. *cat* szóban)
- ò – ejtendő mint *ᵘe* (IPA: [wɛ], vigyázz az élest – ellenkező oldalra meghajlott mint a lengyel *ó*-ban!)
- ô – a tájszólástól függően, ejtendő mint *o* illetve mint meghajlott *e* iránt (IPA: [ɞ] vagy [ɔ])
- ù – ejtendő mint *uu* (IPA: [wu]).

Az *ą* hang egy kicsit keskenyebben ejtendő, mint a lengyelben (a kasub *ą* a nazális *u*-hoz hasonló), *u* pedig – gyakran mint a magyar *ü*. A többi hangzó úgy ejtendő, mint a lengyel nyelvben. Ahogy látható, nincsenek betűk a [ʨ], [ɕ], [ʑ] hangok és a nazális *e jelölésére*; ezeket lengyelül *ć, ś, ź, ę* jelöli, de a kasub nyelvben nem léteznek.

Fonetikus különbségek a kasub és lengyel nyelvek között

A lenti példákban az implikáció jele előtti szó lengyel, az utáni – kasub.

A két legjellegzetesebb vonás, amely elválasztja a kasubot a lengyel nyelvtől:

- *Kaszubienie* – a [ʨ], [ɕ], [ʑ], [dʑ] lengyel hangok (írásban: *ć, ś, ź, dź*) *c, s, z, dz* hangokká válnak. Pl. *świat, zima, rodzić* /világ, tél, szül/ ⇒ ***s**wiat, **z**ëma, ro**dz**ë**c***.
- Kasub palatalizáció – a lengyel [k'] és [g'] lágy hangzók a kasub [ʧʲ] és [ʤʲ] hangokká alakulnak (az első magyar *cs*-nek ejtendő, a lengyelben *cz-nek írják*, a második lágy magyar *dzs*-nek ejtendő, lengyelül *dż*-nek írandó). Pl. *kaszubs**ki**, dłu**gi*** /kasub, hosszú/ ⇒ *kaszëbs**czi**, dłu**dżi***.

Egyéb tulajdonságok:

- A *cz, dź, sz, ż* palatális hangzókat mindig lágyul ejtik ki.
- A *w* [v] mássalhangzót a *wò, wó* csoportokban mint [vᵘe, vᵘu] ejtik ki. Ha ezek a csoportok a szó elején állnak, a kiejtés egyszerűsödik: [ᵘe, ᵘu] (pl. *wòda* ⇒ [ᵘeda] (víz), *wòł* ⇒ [ᵘół] /ökör/).
- Ha a lengyel alanyeset egyes számú főnévben van az *e*, ami eltűnik a ragozásban (np. ESz. *poran**e**k, koni**e**c, przypad**e**k*, TSz. *poranki, końce, przypadki* /hajnal - hajnalok, vég - végek, eset - esetek/), a kasub megfelelőjében egyáltalán nincs ilyen *e (pòrénk, kùńc, przëpôdk)*.
- Ezek a lengyel *i, u, y* magánhangzók, amelyek régen rövid voltak, a kasub nyelvben **ë**-vé válnak. Pl. *l**u**dzie, r**y**ba, z**i**ma* /emberek, hal, tél/ ⇒ *l**ë**dze, r**ë**ba, z**ë**ma*. Ez különösen látható a többes számú ragozásban, mind igéké, mind főneveké (*czytamy* ⇒ *czëtómë* /olvasunk/, *dyrektorzy* ⇒ *direchtorë* /igazgatók/).
- A lengyel hímnemű melléknevek *y* ragja válik a kasub *i*-vé (*młody, mniejsz**y*** ⇒ *młod**i**, miész**i*** /fiatal, kisebb/).
- A nagy-lengyel dialektusokhoz hasonlóan, ha a kasub szóval az *o* vagy *u* hangzó áll a szó elején vagy a labiális *(p, b, m)* illetve veláris *(k, g, h)* hangzók után, akkor a kiejtés közben diftongus alakul: [ᵘo, ᵘu]. Ráadásul, az *o* válik *e*-vé. Pl. a lengyel *owca, pole, koza, mucha, Puck, urząd* (juh, szántóföld, kecske, légy, Puck [járási város Gdańsktól északra], hivatal) válik a *ᵘowca / ᵘewca, pᵘole / pᵘele, kᵘoza / kᵘeza, mᵘucha, Pᵘuck, ᵘurzãd* kasub szavakká, beírva mint *òwca, pòle, kòza, mùcha, Pùck, ùrzãd*.

- Ezek a lengyel *a* magánhangzók, amelyek régen hosszú voltak, a kasub nyelvben válnak *ô*-vá. Ez különösen látható a melléknevek és igenevek nőnemű ragjai esetében (*młoda, mniejsz***a** ⇒ *młod***ô***, miész***ô** /fiatal, kicsibb - nőnem/), az igeragozásban (*czyt***a***sz, czyt***ał** ⇒ *czët***ô***sz, czët***ôł** /olvasol, olvasott/) meg a melléknevek fokozásában (*n***a***jlepszy* ⇒ **nô***lepszi* /legjobb/).
- Ezek a lengyel *e* magánhangzók, amelyek régen hosszú voltak, a kasub nyelvben válnak *é*-vé (a magyar *é*). Ez látható pl. az utolsó hangzók esetében (*kaszubski***e***, wschodni***e***, jaki***e** ⇒ *kaszëbscz***é***, wschódn***é***, jacz***é** */kasub, keleti, milyen – többes szám vagy semleges nem egyes szám/)*
- A lengyel ę hangot (nazális *e*) az *ã* helyettesíti (nazális *a*). Ez látható különösen a tárgyeset nőnemű főnevekben (*gwar***ę** ⇒ *gwar***ã** /tájszólást/) és az *ę*-vel vegződő 1. személy egyes szám jelen idejű igékben (*robi***ę** ⇒ *robi***ã** /csinálok/). Ezenkívül pl. *j***ę***zyk, dzi***ę***ki, pi***ę***ć* ⇒ *j***ã***zëk, dz***ã***ka, pi***ã***c* /nyelv, köszi, 5/.
- Ahol a lengyel (szláv eredetű) szavakban található a *ro/ró* csoport, a kasub megfelelőjében gyakran ennek a csoportnak az eredeti alakja marad – *ar*. Pl. *p***ro***mień, w***ro***na, w***ró***bel* ⇒ *p***ar***miń, w***ar***na, w***ar***bel* /sugár, varjú, veréb/.

Nyelvtani különbségek a kasub és lengyel nyelvek között

A lenti példákban az implikáció jele előtti szó lengyel, az utáni – kasub.

Ige

A kasub nyelvben az ige ugyanolyan módon ragozódik, amint a lengyelben (három idő, három egyes számú nem, két többes számú nem, három mód). A kasub igeragozás legfeltűnőbb vonása ilyen, hogy a múlt időt kifejezhetjük a német *Perfekt* "másolata" segítségével, ami nem található a szláv nyelvek között: a tárgyas igék esetében a segédige - *miec* (ném. *haben*), a tárgyatlanok (állapotot jelentő) igék esetében - *bëc* (ném. *sein*):[4][5]

kasub mondat	német megfelelő	magyar fordítás
(Jô) **móm** to zrobi**oné**.	Ich habe das getan.	Ezt csináltam.
Môsz (të) jadł**é**?	Hast Du gegessen?	Ettél?
Mô co nalazł**é**?	Hat er/sie etwas gefunden?	Talált valamit?
(Jô) **jem** wëjach**óny** do Gduńska.	Ich bin nach Danzig ausgefahren.	Kimentem Gdańskba.
Mëmka **je** do kòscoła jidz**onô**.	Mutti ist zur Kirche gegangen.	Anyu elment a templomba.

A példákban a vastag betűkkel a *miec* ill. *bëc* igék alapjuk meg a múlt idejű melléknévi igenevek ragjuk vannak jelölve. Ahogy láthato, a tárgyatlan igék igenevük is alakíthatóak, ami a többi szláv (és magyar) nyelvben lehetetlen. A szórend a német és kasub mondatokban is azonos.

Többi vonás:

- A 2. személy többes szám jelen idejű rag a lengyel nyelvben: *-cie*, a kasubban pedig – *-ta* (mint a lengyel nyelv mazóviai dialektusában) – pl. *czyta***cie** ⇒ *czëtô***ta** (olvastok). Viszont a 2. személy többes szám jelen időben (a lengyel rag: *-my*) használhatjuk a *-ma* vagy *më* ragot (*czyta***my** ⇒ *czëtô***ma** / *czëtô***më** /olvasunk/).
- A 2. személy többes szám felszólító módú alakokat alakíthatjuk szintén a *chcec* (akar) segédige segítségével – pl. *chcemë sã mòdlëc* (imádkozzatok – szó szerint *akartok

imádkozni), *chcemë sã jic kãpac* (menjünk fürödni, szó szerint *akartok menni fürödni).

- A múlt idejű igealakok azonosak, mint 3. személyben, ami kikényszeríti a személyes névmást használását – hasonlóan, mint a sziléziai nyelvben vagy a lengyel nyelv Podlasie tájszólásában (a standard lengyel nyelvben, hasonlóan a magyarhoz, mindegyik számnak és személynek, ráadásul hímnek, külön rag van biztosítva, azért nem kell használni a névmásokat). Pl. a *jachac* ige (járművel menni): hímnemben és hímnemű személyi alakok esetében[6] *jô jachôł - të jachôł – òn jachôł - më jachelë - wa jachelë - òni jachelë*, pedig nő- és semleges nemben meg általános alakok esetében *jô jachała - të jachała – òna jachała - më jachałë - wa jachałë - òni jachałë*.
- Az udvariássági alak az utolágos igealak, egy kicsit hasonló a 2. személy többes számúhoz. De jelen időben ez nem fogadja el a *-ta* ragot, hanem ***-ce***, ezenkívül a személyes névmás ehhez az alakhoz szintén más mint a 2. személy többes számúé – szól ***wë*** és saját módon ragozódik. Így, pl. *Wa czëtô**ta*** /(ti) olvastok/ - ***Wë*** *czëtô**ce*** /Önök olvasnak/. ***Waju*** *nie bëło doma* /(Ti) Nem voltatok otthon/ - ***Was*** *nie bëło doma* /Önök nem voltak otthon/.

Létige

személy		jelen idő	múlt idő	jövő idő
jô	hímnem	jem	béł / bëł	mdã
	nőnem		bëła	
të	hímnem	jes	béł / bëł	mdzesz
	nőnem		bëła	
òn	hímnem	je	béł / bëł	mdze
òna	nőnem		bëła	
òno	semleges nem		béło / bëło	
më	személyes hímnemű alak	jesmë	bëlë	mdzemë
	általános alak		bëłë	
wa	személyes hímnemű alak	jesta	bëlë	mdzeta
	általános alak		bëłë	
òni	személyes hímnemű alak	są	bëlë	mdą
òne	általános alak		bëłë	
Wë	udvariassági alak	jesce	bëlë	mdzece

Főnév és melléknév[7]

A kasub főnévragozásban 7 eset van:

kasub eset	lengyel eset	magyar név
nazéwôcz	mianownik	alanyeset
rodzôcz	dopełniacz	birtokos eset

dôwôcz	celownik	részes eset
winowôcz	biernik	tárgyeset
narzãdzôcz	narzędnik	eszközhatározó eset
môlnik	miejscownik	helyhatározó eset
wòłiwôcz	wołacz	megszólító eset

Figyelmet fordít az első négy eset nemei hasonlítása az orosz nemeihez (именительный - родительный – дательный – винительный), nem pedig a lengyelhez vagy latinhoz. A megszólító eset kimegy a használatból – a lengyel nyelvhez hasonlóan, helyettesítve van az alanyesettel.

Többi vonás:

- Nincs kettős szám, de ennek a ragja folyton létezik a többes számú eszközhatározó esetben: a lengyel főnévi rag ebben az esetben szól: *-ami* és a melléknévi: *-imi/-ymi*, viszont a kasub ragok szólnak megfelelően *-ama* és *-ima/-ëma*. Pl. *językami*, *nogami*, *polami* ⇒ *jãzëkama*, *nogama*, *pòlama* /nyelvekkel, lábokkal, szántóföldökkel/; *młodymi* ⇒ *młodima* */fiatalokkal/).*
- Az *é*-vel vegződő semleges nemű főnevek ragozódnak mint az *é*-vel vegződő melléknevek (*żëcé - żëcégò, żëcémù, (ò) żëcim* /élet - életet, életnek, életről/ - mint *dobré - dobrégò, dobrémù, (ò) dobrim* /jó, semleges nem/). A lengyel nyelvben, ilyenek a főnevek saját módon ragozódnak *(życie – życia – życiu – o życiu)*.
- Az ólengyel nyelvben léteztek birtokos melléknevek, amelyeket alakították az *-ów, -owa, -owe* (hímnemű „birtokos” főnév) illetve *in/-yn, -ina/-yna, -ine/-yne* (nőnemű „birtokos” főnév) ragok segítségével (pl. *tatowy dom = dom taty* /apú háza/, *mamina spódnica = spódnica mamy* /anyú szoknyája/).[8] A kasub nyelvben ilyenek a melléknevek maig eltartottak.

Tagadás

A lengyel nyelvben csak egy tagadó partikula van: *nie*. A kasub nyelvben pedig a három van:

- *nié* – az egész mondat vagy kifejezés tagadása (*Môsz to ju zrobioné? – Nié* /Csináltad ezt? – Nem/);
- *ni* – a *miec, mòc, mùszec* /vnek van vmi, lehet (szabad), kell/ igék tagadása (*Ma ni móma aùtoła* /Nálunk nincs autójunk/ *Të ni mòżesz terô jic.* /Neked nem szabad most menned/ *Jô ni mùszôł tegò robic.* /Nekem nem kellett ezt csinálnom/);
- *nie* – tagadás többi esetben.

Német eredetű szavak

Kasúbia volt a régi német gyarmatosítás területe, így a nyelvben sok német eredetű szó létezik, különben alnémet (a német gyarmatosítás többi lengyel területe etnolektusaihez hasonlóan, pl. a nagy-lengyel dialektusban vagy a sziléziai nyelvben). A német eredetű jövevényszavak főként a háztartásra, mezőgazdaságra és emberre vonatkoznak. Ezek a szókincs kb. 5%-át képeznek.

kasub	lengyel	német	magyar
kùch	ciasto	Kuchen	tészta
apfelzyna	pomarańcza	Apfelsine	narancs
ban	pociąg	Bahn	vonat
pas	paszport	Pass	útlevel

draszowac	młócić	dreschen	csépel
gwës	pewien	gewiß	tuti, biztos
fejn	dobrze, w porządku	fein	jó, rendben
richtich	rzeczywiście	richtig	valóban
klôr	jasny	klar	világos

A lexikális különbségeken kívül, gyakrabban mint a lengyel nyelvben a német eredetű szintaxis szerkezetek találhatóak. Az egyik legjobban szembetűnő ez a német *Perfekt* igeidő "másolása" (lásd: Ige. Két további példa:

kasub	lengyel	német	szó szerinti fordítás	helyes fordítás
kùli lat jes të stôri?	ile masz lat?	wie alt bist Du?	mennyi évvel öreg vagy?	hány éves vagy?
lubi mie pòznac was	miło mi Pana poznać	es freut mich Sie kennen zu lernen	kedvel engem megismerni Önöket	örülök, hogy megismerhetem

Az összetett számnévek alakítása szintén a "német módon" lehető: elsősorban egyek, azután tízek, pl. 65 – *piãc szescdzesąt* (len. *sześćdziesiąt pięć*, ném. *fünfundsechzig*). De egy kicsit gyakrabban a "lengyel mód" található *(szescdzesąt piãc)*.

Kasub tájszólások

A lenti példákban az implikáció jele előtti szó standard kasub, az utáni – tájszólási kasub.

Az északi tájszólások fő vonásaik:

- A mozgó hangsúly – mint az orosz nyelvben.
- Az 1. személy egyes szám jelen idejű igék, amelyeknek a standard kasub nyelvben az *-ôm* ragja van (a standard lengyelben *-am* - I. és II. ragozási csoport), a legészakibb területen elfogadják az *-ajã* ragot (pl. *jô szukôm* ⇒ *jô szukajã* /keresek/).
- A Puck-öbölön fekvő területen az *l* és *ł* hangzók ejtendő mint [l] (len. *młody*, kasub *młodi* ⇒ *m**l**odi*). Ennek a vonásnak neve *bëlôczenié* (lengyelül *bylaczenie*), mert a *bilakok* néprajzi csoport tájszólását jellemzi (len. *Bylacy*, kasub *Bëlôcë*).
- A felszólító módot a lengyel és standard kasub nyelvben némely ige esetében (VI., VII., IX., XI. ragozási csoport) úgy alakítjuk, hogy a maga tövet maradjuk. De az ólengyel nyelvben *i* vagy *y*-t hozzácsatolni kellett (amint most még az orosz nyelvben); az északi kasub tájszólásokban folyton így van: pl. *gònic: gòn* ⇒ ***gòni*** /hajt ⇒ hajtsd/, *pùscëc: pùsc* ⇒ ***pùscë*** /bocsát ⇒ bocsásd/.
- 1. és 2. személyben egyes számban létezik az összetett múlt idő – alakítható a *bëc* /van/ igétől és 3. személy múlt idő egyes számú ige megfelelő alakjától: pl. hímnemben *jem zabéł, jes zabéł*, nőnemben *jem zabëła, jes zabëła* /elfelejtettem, elfelejtetted/.
- Az egyes szám hím- és semleges nemű eszközhatározo eset ragja szól: *ã* (a standard kasubban *-em*), pl. *kòniem* ⇒ *kòni**ã*** /lóval/.

A déli tájszólások fő vonásai:

- Az első szótag hangsúlyozott (mint az ólengyel és cseh, illetve magyar nyelvekben).
- A Kościerzyna környékén és a legdélibb területen az *sw* csoport [sj]-nak ejtendő (pl. *swinia* ⇒ *sjinia* /disznó/).

- Az *ń* hangzó keményedik (*parmiń* ⇒ *parmi**n*** /sugár/).

A szöveg példája

1. cikk Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatából:

- **Kasub:** Wszëtczi lëdze rodzą sã wòlny ë równy w swòji czëstnoce ë prawach. Mają òni dostóne rozëm ë sëmienié ë nôlégô jima pòstãpòwac wobec drëdzich w dëchù bracënotë.
- **Lengyel:** Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.
- **Magyar:** Minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van. Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell hogy viseltessenek.

Források

- Piotr Bąk *Gramatyka języka polskiego*, 1984, Wiedza Powszechna, Warszawa, ISBN 8321402658
- Varsányi Istvan *Magyar-lengyel és lengyel-magyar szótár*, 1988, Terra, Budapest, ISBN 963-205-233-1

Jegyzetek

1. *Ustawa z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym; Dziennik Ustaw (Hivatalos Közlöny), 2005, 17, poz. 141*
2. http://www.cke.edu.pl/images/stories/Inf_mat_od2008/kaszubski_a.pdf, Centralna komisja egzaminacyjna (Központi vizsgabizottság), *Informator maturalny od 2005 roku z języka kaszubskiego* (Érettségi tájékoztató 2005. évtől a kasub nyelvből)
3. http://pl.wikibooks.org/wiki/Kaszubski/Podstawy/Lekcja_1
4. http://www.dialektologia.uw.edu.pl/index.php?l1=leksykon-kaszubski&lid=1155
5. http://pl.wikibooks.org/wiki/Kaszubski/Podstawy/Lekcja_7
6. A kasub nyelvben (amint a lengyelben is), az egyes számú igeragozásban három nem van: hím-, nő-, semleges; viszont a többes számú ragozásban – két nem: hímnemű személyekre vonatkozó (férfiakat és fiúkat - len. *rodzaj męskoosobowy*, kasub *chłopskòpersónowi ôrt*) és többi főnévre vonatkozó (állatokat, nőket, növényeket, tárgyakat, stb. - len. *rodzaj niemęskoosobowy*, kasub *niechłopskòpersónowi ôrt*). Lásd: lengyel ige.
7. http://www.dialektologia.uw.edu.pl/index.php?l1=leksykon-kaszubski&lid=1092
8. A *Krak**ów**, Częstoch**owa*** tipusú városnevek etimologiai szempontból szintén olyan melléknevek: *miasto Kraka* /Krak városa/, *posiadłość Częstocha* /Częstoch földbirtoka/

Külső hivatkozások

- https://web.archive.org/web/20110927152756/http://pl.wikibooks.org/wiki/Kaszubski/Podstawy - a kasub nyelv alapszintű tanfolyam Wikibooks-on (lengyelül)
- http://kaszubia.com/ - a kasub portal (kasubul, lengyelül, angolul, németül)
